

Nr 37.

Af herr **Bellinder**, *angående lönetursrätt för läroverksadjunkten Herman Bäck.*

Adjunkten vid realskolan i Lidköping Herman Bäck har efter med vackra betyg vid Uppsala universitet aflagd fil. kandidatexamen och i Stockholm med mycket goda vitsord under läsåret 1901—1902 genomgången profår oafbrutet tjänstgjort vid läroverk. Då han sökte uppflyttning i andra lönegraden som adjunkt från den 1 januari 1911, hade han 17 undervisningsterminer, af hvilka 2 vid Göteborgs högre samskola, som då ej ännu hade dimissionsrätt, och 15 vid statens läroverk.

Men enär enligt gällande lag hans lönetursrätt först började med kalenderåret 1903 och sedan afbröts först genom tjänstgöringen vid Göteborgs högre samskola höstterminen 1904 och sedan genom kungl. förordningen af den 27 aug. 1904, så att han, fastän han åter från höstterminen 1905 hade anställning vid statens läroverk, ej ånyo inträdde i lönetursrätt, förrän han den 1 september 1907 tillträdde sin nuvarande adjunksplats på ordinarie stat, kunde han för den sökta uppflyttningen af de 17 nämnda läseterminerna blott få räkna sig till godo 10. Detta skulle ju varit tillräckligt för uppflyttning i högre lönegrad, om det ej kommit att fattas 5 dagar i en af dessa terminer på det sätt, att höstterminen 1907 vid högre allm. läroverket i Norrköping, där han då tjänstgjorde som *extra ordinarie* adjunkt, började den 27 augusti, under det Bäck, såsom förut nämnts, den 1 september 1907 tillträdde sin plats som ordinarie adjunkt. Då de 5 dagarna 27—31 augusti 1907 frånräknades vid den sökta uppflyttningen i högre lönegrad, så uppfyllde Bäck ej bokstafligen villkoret om 10 hela till lönetur berättigande läseterminer. Hans ansökan blef därför afslagen.

Därpå ingick adjunkten Bäck till Kungl. Maj:t med en underdånig framställning om uppflyttning i andra lönegraden från den 1 januari 1911.

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 3 saml. 14 häft. (Nr 37—38).

Denna tillstyrktes af öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk under förklaring, »att öfverstyrelsen ej kunde undgå att finna sökandens belägenhet synnerligen behjärtansvärd, och att beträffande det prejudikat, som kunde uppstå genom bifall till ifrågavarande framställning, öfverstyrelsen anser det mindre betänkligt med hänsyn dels därtill, att under öfverstyrelsens nu sexåriga befattning med lärares uppflyttning i lönegrad knappast något likartadt fall af så ömmande beskaffenhet förut inträffat, dels ock därtill att dylika gränsfall, på grund af den så kallade extra ordinarie lönetursrättens upphörande, för framtiden torde bli än sällsyntare».

Kungl. Maj:t afslog emellertid Bäcks underdåniga ansökan utan angifvande af orsaken därtill, men antagligen af den anledning, att kungl. statskontoret i sitt i ärendet afgifna underdåniga utlåtande, såsom af bilagda transsumt framgår, yttrat, »att en sådan uppflyttning icke lärers ifrågakomma med mindre än att Riksdagens medgifvande därtill inhämtas».

Sålunda synas vederbörande i sak gifva Bäck rätt, men ändock ansett sig böra följa lagens föreskrift i dess fulla stränghet. Härom torde dock med skäl kunna sägas: »Summum jus, summa injuria.» Om nämligen äfven det hopp adjunkten Bäck sätter till Riksdagen, att den skall tolka föreskrifterna om lönetursrätt mindre strängt, skulle slå felt, så kommer han genom ett års försenad uppflyttning till hvarje ny lönegrad att förlora 500 kronor hvar gång eller tillsammans 2,000 kronor eller han skulle med andra ord få plikta för hvar och en af de 5 dagar, han ej för lönetur fått medräkna, med 400 kronor. Hvad detta i ekonomiskt afseende betyder för en man, hvilken som Bäck utgått från ett fattigt hem och sedan genom en oerhörd flit och stora försakelser dragit sig själf fram genom läroverk och universitet och nu som gift har en stor familj att försörja, kan man lätteligen föreställa sig.

På grund af hvad jag ofvan anført och med hänvisning till bilagda meritförteckning, fullmakt, examens- och profärs- samt tjänstgöringsbetyg äfvensom underdåniga utlåtanden i afskrift eller transsumt från kungl. öfverstyrelsen för rikets allmänna läroverk och kungl. statskontoret hemställer jag vördsamt,

att Riksdagen ville besluta, att adjunkten vid Lidköpings realskola Herman Bäck må förklaras från och med år 1911 uppflyttad i andra lönegraden för adjunkter.

Stockholm den 26 januari 1912.

August Bellinder.